

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. IV. De Conditionibus a Pio V. requisitis ad Cambium locale, ne sit
siccum, & usurarium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

recambia, reducto ad principalem sortem lucro primorum cambiorum.

VII. Queritur quarto: An campfor, qui bona fide dedit campfario pecuniam solvendam Romæ, existimans, quod ibi habeat ille pecuniam, si deprehendat deinde, quod Romæ non habeat pecuniam, possit lucrum cambii percipere?

Respondeo, Sal., & Ledesm. apud Dian. part. 1. tract. 8. resol. 14. negare; quia cum campfarius fite, & sine animo se obligandi promiserit, non tenetur in conscientia implere, sed tenetur solum de damno emergente, & lucro cessante. Molin. tamen cum Less., & Dian. affirmant; quia cum campfor bona fide contractum impleverit ex parte sua, tenetur etiam alter ex parte sua implere illum quantum potest; aliter semper contractus paterent fraudibus, & contractus possent cum magno suo incommodo eludi.

ARTICULUS IV.

De Conditionibus a Pio V. requisitis ad Cambium Locale, ne sit fictum, & usurarium.

I. Bulla Pii V. damnat ut usuraria Cambia, & Recambia, seu cum Recursa, & quatuor conditiones requirit ad licite cambiendum.

II. Nequit Campfor ratione dilationis lucrum accipere.

III. Neque pactum fieri potest de solvendo certo interesse, si solutio differatur. Num sit irriuum tale pactum, an solum illicitum, ubi Bulla est recepta?

IV. Pecunia nequit ad Cambium dari, nisi pro nundinis proximis. Quanam dicantur nundina proxima?

V. Nequit terminus solutionis protrahi cum maiori lucro plus, quam exigit distantia locorum. Quid si mer-

catorum iudicio tempus hoc solutionis protrahatur cum lucro ob iustos titulos?

I. **Q**uatuor sunt conditiones a Pio V. requisitæ in Bulla de cambus edita anno 1571., in qua damnat etiam tanquam usuraria, & ficta cambia, in quibus ex intentione contrahentium fit solutio in eodem loco, eo quod alter alibi pecuniam non habeat.

II. Prima conditio est, ne Campfor ratione dilationis ultra terminum præstitutum concessa paciscatur de aliquo lucro, cum id sit usurarium.

III. Secunda, ne ab initio, vel postea fiat pactum de certo interesse, etiam in eventu, quo non fieret solutio tempore debito; Quæ prohibitio fit ex præsumptione fraudis usurariæ. Quare si constet fraudes in aliquo casu non adesse, & pactum esse iustum, putat Dian. part. 1. tract. 8. resol. 15. cum Granad. contra Rebel., & Sal. dub. 13., quod non peccet mortaliter, qui tale pactum faceret: Less. vero cap. 23. num. 88., & Reginald. contra Filliuc. putant, quod quamvis tale pactum esset illicitum, & graviter peccaminosum, ubi ea Bulla est recepta, non sit tamen irritum. Notat tamen Less. num. 93., Sal. dub. 26., Rebel., Bonac., Primo, paucis in locis, & forte nusquam talem Bullam esse receptam saltem quoad omnes conditiones; Secundo, prohiberi tantum pactum de certo, & determinato interesse lucri cessantis, vel damni emergentis, non vero pactum de lucro incerto, quod cessabit campfiori, si in loco constituto Campfarius non solvat tempore determinato; Nec prohiberi, ne moderata adjiciatur pœna, si tempore convento solutio facta non fuerit.

IV. Tertia conditio a Pio V. requisita est, ne detur pecunia ad cambium,

bium, nisi pro nundinis proximis, vel si nundinae non agantur pro terminis proximis, detur juxta consuetudinem locorum. Putant tamen Molin., Azor., & alii apud Bonac., & Sal. contra Valent. primo, quod non prohibeatur dare ad secundas, vel tertias nundinas ad cambium eodem pretio, quo daretur ad primas, quia talis lex statuta est in favorem campfariorum; Secundo, quod si proximae nundinae tam parum distarent, ut litera cambii pervenire non possint, ad hoc ut in eis solutio fiat, proximae intelligendae sint sequentes.

V. Quarta, ne termini ad solvendum longiores statuatur, quam postulat distantia locorum, ne scilicet detur occasio committendi usuras: Et sensus est, quod si distantia locorum exigit solum mensem, verbi gratia, ad faciendam solutionem, non protrahatur talis terminus solutionis ad duos menses cum incremento lucri: Est autem in Bulla sermo de terminis extra nundinas, cum non prohibeantur termini solutionum in nundinis: quamvis saepe triplo, vel sextuplo sint longiores, quam locorum intercapedo postulat; nam in iis locis non possunt commode alii termini constitui.

Videtur etiam improbari a Pio V. consuetudo illa, qua campsores eo amplius lucrentur, quo longius est tempus ante nundinas; cum prohibeat etiam, ne campfor protrahat tempus solutionis ob pactum recipiendi lucrum. Sed probabile est ex Sal. dub. 18., Cajet., Ledesm. & aliis contra Sor., Azor. apud Bonac. n.9. non improbari, quando communi mercatorum judicio id fit; quia ob multas causas licite variari potest pretium cambii ratione temporis longioris, vel brevioris. Primo scilicet, quia in longiori tempore majus est periculum amittendi fortem, & major est campforibus spes lucrandi per negotia-

tionem oblata occasione; Secundo, quia quo plures sunt menses ante nundinas, eo plures petunt pecuniam a campforibus, ut diu possint pecunia frui; quando autem plures sunt petentes, tunc crescunt pretia cambiorum; Tertio, quia quando conceditur plus temporis, quam natura cambii postulat, tunc virtualiter in uno cambio conceduntur multa cambia, quae campfarii deberent facere, si solum tempus necessarium ad translationem concederetur.

Confirmatur, quia in unoquoque foro illud censetur esse pretium iustum rerum, quod periti illius negotiationis, perspectis bona fide circumstantiis, imponunt, & quo inter se contrahunt, nemine conquerente; at qui periti, & probi campsores, & mercatores sic universim contrahunt, nemine conquerente, ut inspecto tempore longiori ante solutionem, pretium cambii ob causas enumeratas augeant; ergo non est hoc damnandum; aliter soli laxiores, qui hanc opinionem sequuntur, darent pecuniam ad haec cambia, quorum solutio valde distat, & sic pretia istorum cambiorum cum magno Reipublicae detrimento valde auferentur.

ARTICULUS V.

De Cambio sicco.

- I. Si campfarius nec formaliter, nec virtualiter habeat in loco distante pecuniam restituendam, tam cambium est usurarium, quam Recambium.
- II. Si campfor bona fide contraxit, debet campfarius servare illum indennem.
- III. Campfor, si non teneatur ex officio cambire, potest nolle dare ad cambium in loco, ubi parum lucratur, ut det, ubi plus lucretur.

Ali-